

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je na pristavi g. K. Floriana v «Zvezdi». — Izdaj. in odgov. uredn.: Z. Lainpret. — Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto

zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

VABILO

na

XXVI. REDNO VELIKO SKUPŠČINO

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

v nedeljo, dne 10. septembra 1911

: ob enajstih dopoldne v Tržiču :

v salonu gostilne „pri Bastliju“ gospe Frančiške Perne hiš. št. 99.

SPORED :

1. Nagovor prvomestnika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo nadzorništva.
5. Volitev članov v društveno vodstvo.¹⁾
6. Volitev nadzorništva (5 članov²⁾).
7. Volitev razsodništva (5 članov³⁾).
8. Slačajnosti.

¹⁾ Iz vodstva letos izstopijo gg.: Fr. Črnagoj, dr. Ernest Dereani, Gregor Einspieler, Luka Svetec. — V odboru pa še ostanejo gg.: And. Senekovič, Aleks. Hudovernik, dr. Ivan Merhar, Fr. Pahernik, dr. Janko Šlebingger, dr. Ivan Tavčar, Ivan Vrhovnik, dr. Gregor Žerjav.

²⁾ V nadzorništvu so bili gg.: dr. Fr. Ilešič, dr. Ferdo Müller, Matija Prosekar, dr. Vladimir Ravnihar, Miloš Stibler.

³⁾ V razsodništvu so bili gg.: dr. Vinko Hudelist, Jak. Kogej, Karol Šavnik, dr. Fr. Tekavčič, dr. Karol Triller.

Dostavek: Odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom 6-48, iz Kranja 8-49. Takoj po prihodu v Tržič polože skupščinarji venec na gomilo pokojnega mecena Polaka. — Obed bo pripravljen v gostilni gosp. Mateja Lončarja št. 143, gospe Frančiške Perne št. 99 in gosp. Jos. Štera št. 116 ter v drugih narodnih gostilnah.

PODLISTEK.

Raskolnikov:

Sanje kovača Damjana.

V kovačnici zadremal je potán,
in sen zasanjal je kovač Damjan:

Prišle so k njemu vile tri,
belih grudi, lepih oči.

Pravi mu prva: „Damjan, bodi moj,
v železni te grad popeljem seboj;

na pernici mehki ponoči boš spal,
podnevi mi čevlje srebrne koval?!“

In druga veselo se mu smeji:
„Kajne, Damjan, moj bodeš ti;

jaz te popeljem v srebrni grad svoj,
tam postal kralj in mož bodeš moj?!“

Nič tretja ne reče, samo vanj strmi,
mu kaže skoz okno, ga vabi z očmi —

Pogleda kovač, in glej, biserni grad,
za kovačnico stal je, kjer bil je prepad.

„Ej, biserni grad, letá bode moj,
zavpije kovač, „in jaz kralj bodem tvoj!“

Že stegne roké, da bi vilo objel —
Vzbudi se — zagrabil je — tleči pepel ...

Za izboljšanje gorenjskih planin.

Za živinorejo je pred vsem potrebna dobra pašna, zato se obrača posebna pozornost na izboljšanje pašnikov. Doželni odbor je sedaj dovolil deželni prispevek za izboljšanje naslednjih visokih planin, ki ga bo izvrševala deželna komisija za agrarne operacije:

1.) Pungrat na južnih obronkih Kladva in Košute v višini 1440—2000 metrov nad morjem ter v obsegu 126 ha za upravičence iz Brezij, Črničva, Noš, Sv. Katarine, Radovljice in Poljč.

2.) Planina pri Beli peči, južno od gornjega belopeškega jezera (1000—1700 metrov) v obsegu 172 ha za upravičence iz Bele peči.

3.) Belšica na južnozahodnem obronku Stola (1800—2000 metrov) v obsegu 192 ha, ki bo za ovce in konje; za govejo živino se pa prirede pašniki v dolini, ki so razdeljeni na vasi Vrba (100 glav živine), Hraše (60—70 glav) in Studenčice (50 glav).

4.) Žerovnica tudi na južnozahodnem obronku Stola (1100—2200 m) v obsegu 451 ha za upravičence iz Žerovnice in Most.

5.) Planina Prevole na južnem obronku Begunjščice (1300—2000 metrov nad morjem) v obsegu 122 in pol ha za udeležence iz Vrbnjega, Dvorske vasi in Zgoše.

6.) Lešanska planina nad Tržičem vzhodno in južno od Dobrča (1636 metrov) v obsegu 32 in pol ha ter pašnik nad Lešami za upravičence iz vasi Leš

7.) Porezen na vzhodnem obronku gore Porezen (1500—1630 metrov) v obsegu 214 ha

Zoran:

Pošasti.

Gost dež je naletaval zunaj. Roman je sedel v sobi, razmršenih las, brez kravate, brez suknje, in je premišljeval. Zamislil se je nazaj v tiste čase, ko je bil še srečen, ko mu še ni bilo treba skrbeti za vsakdanji kruh, ko je še veselo, brezkrbnih lic, hodil po svetu, se radoval življenja in sanjal o slavi, ki ga čaka kot bodočega velikega umetnika, sanjal o vencih, ki bodo leteli na podij, kadar bo pokazal občinstvu, da ni samo virtuoz, ampak tudi resničen umetnik... Z notno mapo v roki je hodil po ulicah, koketiral z gospodičnami in poredno zmajal z glavo, če mu je veter raznašal njegove dolge, črne kodre in mu jih vsipaval na čelo; klobuk je nosil vedno v roki, zakaj, tega menda sam ni vedel, zdelo se mu je pač lepše. — Tako je živel brezskrbno, dannadan. Bil je ženijalen, talentiran, kot malo drugih, vse ga je imelo rado. Tako lepo, tako krasno je bilo tisti čas...

Do takrat...

Ni si upal domisliti tistega trenutka, ko so mu prinesli vest, da je njegov oče, prokurator v neki večji banki poneveril večjo svoto denarja in zbežal z neko žensko „neznano kam“, kot so se izrazili časniki. Kot strela z jasnega neba je padla ta novica na njega in njegovo mater. Od takrat ni nikdar več videl očeta, niti zvedel, kam da je zbežal. Čez dva meseca mu je umrla mati.

za upravičence iz Zgornje in Spodnje Sorice, Spodnjih Danj, Orehka, Gorij, Poč, Davče, Zalega loga, Trebenč Sv. Lucije, Nemškega Rovta in Dražgoš.

8.) Velika planina v Kamniških planinah severno od Črne med Bistriško dolino in Štajersko (1300—1600 metrov) v obsegu 556 ha za upravičence iz Kosiš, Slatnika, Laniš, Zagorice, Gornjih in Spodnjih Stranj, Bistrice, Okroglega, Klemenčevega, Kregarjevega, Gradišča, Praprotnega, Sidraža in Senožet.

9.) Mala planina južno od Velike Planine (1500 metrov) v obsegu 200 ha za upravičence iz Studenca, Primoža, Stahovce, Županjih njiv in Žage, Potoka Kamnika, Praprotnega, Spodnjih Stranj.

Te planine se bodo očistile grmovja in kamenja, pognojile in posejale, napravile se bodo poti, postavili hlevi, kočje in ograje, priredila napajališča za živino itd.

Vsa ta de'la, katerih troški se razdele na državo (60 odstotkov), na deželo (15 odstotkov), in na upravičence (25 odstotkov), bodo stala 248.000 K. Z ozirom na veliko korist so se upravičenci izrekli pripravljeni za svoj prispevek. Samo z živinorejo si more dandanes kmet pomagati. Zato pa skrbimo za dobre pašnike!

Umetnost in književnost

Zbirka najlepših slovenskih koračnic, plesov in pesmi je izšla v založbi R. Drischla v Ljubljani, Kongresni trg. Cena 3-60 K. To zbirko je dobili v vseh knjigarnah in trgovinah z muzikalijami, oziroma tudi naravnost od založnika. Toplo priporočamo.

Že prej vedno bolna na pljučih, ji je ta dogodek vzela vso moč; pobrala jo je sušica... Ostal je sam, čisto sam na svetu, brez denarja, brez vsega...

Začel je poučevati klavir. Slabo mu je šlo, jako slabo. Z nekim faliranim študentom skupaj si je najel sobico. Le dvoje stvari je bilo njegovih: klavir in postelja. Samo to mu je ostalo od svoje, nekdanj bogato opremljene sobe. Ves dan je bil na delu. Prej je računil še vedno s tem, da bo sam o prostem času izpopolnjeval svoje znanje, a sedaj ni imel več veselja, ni prilike; celo sovražiti je pričel klavir, četudi ga je poprej toliko ljubil. — Vsega je bilo konec...

Danes je bila nedelja, ena tistih pustih nedelj, ko ostanejo ljudje radi slabega vremena doma, ali pa se vsedejo v zatohle gostilniške prostore, kjer si pri časi vina izkušajo preganjati dolg čas. Tudi študent je odšel; gotovo ga do drugega jutra ne bo domov. Roman je ostal sam...

Večerilo se je že. Neprenehoma je dež ploskal ob okna in steno. Zamolkel grom se je oglašal... Ko je bil Roman še mlad, je vedno mislil, da v nebesih kegljajo... Sedaj?! Reško se je nasmejal; kar ustrašil se je tega svojega smeha... Vedno temnejše misli so se mu podile po glavi... Mrzel pot mu je stopil na čelo...

DOPISI.

Iz Sore pri Medvedeh. Malokdaj se čuje kak glas od nas, pa vendar je znano že širši javnosti, da smo zidali lamsko leto gasilni dom. Akoravno so okoličani Sore veliko pripomogli k zgraditvi doma, se vendar društvena blagajna nahaja v zelo obupnem položaju. To pa ne briga prav nič našega g. načelnika. Da bode on tako „moderno“ gospodaril tega si nisimo od njega pričakovali, kaj šele, da bi si mislili kaj takega. Njemu ni mar, dokler je le kaj pleba, pa se reče blagajniku „Podviz“, jaz rečem: Plačaj! Povemo pa Vam, g. načelnik, da tako ne bo šlo, kot ste zdaj zastavili, kakor n. pr. ko je naš vrli in čislani g. Janko Kožuh dožidal, ste imeli račune, pa se je reklo, da je bila plača od kvadratnega metra. Niste hoteli verjeti njegovemu skromnemu računu, zato Vam je bilo treba še enkrat meriti ter tako našo že itak suho blagajno oškodovati za 40 kron. Izmislili in hoteli ste to edino le Vi, pa še plačajte sami, saj odbor ni bil zato. S tujim denarjem bi gospodaril vsak lahko, ako bi ga ne znanjkalo. Verno pa zakaj. Zato, ker Vam je g. podnačelnik trn v peti katerega zmožnosti Vi ne dosežete, ako se s 59 let načelnik, kar pa hvalabogu menda ne boste. Gospodariti razsodno, skromno, kajti v Sori nimamo takozvanih Rotšildov, ki bi nas zaagali z imenimi! Radovedni smo, kdo je zabelil podpis zidarskega mojstra na gasilnem domu? Dotični naj bi bil mazal raje po svojem, ne preveč belem obrazu. Dozdeva se nam, pod čigavo zaslombo je to delo, a on naj pazi, ker tudi zanj velja rek: Kdor se peča s smolo, se osmoli! Svetujemo še enkrat: Več razsodnosti ter veliko manj ošabnosti, pa bomo gasilci veliko bolj vneta za društvo kot sedaj, ko sami peljete na „Hom“. Za danes dovolj. Se še vidimo. Gradiva je dovolj. Več gasilcev.

V Kranju, dne 9. septembra 1911.

Državni proračuna za leto 1912 je po poročilih z Dunaju že skoro gotov. Ministrstva so že izdelala svoje proračune. Kakor se zatrjuje, se letos ni dosti črtalo. Posamezna ministrstva so dobila nalog, da naj se kolikor le možno ugodijo ljudskim potrebam in naj varčujejo le tamkaj, kjer se res sme počakati z izdatki. Tako so se v proračunu ministrstva za javna dela zvišale vse postavke za pospeševanje obrti in obrtnega šolstva, ravno tako v proračunu naučnega ministrstva postavke za razvoj šolstva na sploh.

Zborovanje deželnih zborov. Notranji minister Wickenburg je poslal vsem deželnim odborom dopise, v katerih naznanja, da vlada nima ničesar proti sklicanju deželnih zborov h kratkemu zasedanju. Državni zbor bi se v tem slučaju sešel začetkom meseca oktobra. Deželni zbori bi bili sklicani okoli 20. septembra in sicer na 14 dnevno zasedanje. Grof Wickenburg je pozval vse deželne odbore, naj se o tem izjavijo.

Davek na žganje. Finančni minister je predložil poslanski zbornici vladno predlogo o zvišanju kontingentiranega žganja za dobo 1911/12. Načrt odkazuje novim združenim žgalcem maksimalne deleže 275 hl, drugim novim žganjarnam največ po 150, oziroma 120 hektolitrov. V to svrho se dosedanjim poljedelskim žganjarnam, ki so imele odkazan kontingent iznad 600 hektolitrov, zmanjša za poldrug odstotek, obrtnim žganjarnam pa skupaj za 8000 hektolitrov.

Boji v Afriki. Iz Tangerja poročajo, da se opaža med plemenom Ksimat, ki prebiva v bližini Agadira, nemirno gibanje. Boje se, da pride do vstaje. Na čelu gibanja sta brata Su Mohamed iz Imana. Povod nemirom so baje pogajanja med

Nemci iz Agadira in domačini. Nemci bi radi nakupili zemljišče; nekaterim domačinom je to prav, drugim pa ne. (Stvar je sumljiva. Okrog Agadira je „nevarnost“, kadar jo potrebuje nemška vlada. Če niso nemiri enostavno izmišljeni, tedaj je verjetno, da so izzvani, zajo da bo Nemčija pri novem pogajanju s Cambonom lahko naglašala, da so njeni interesi v Maroku v nevarnosti) — Španska kazenska ekspedicija proti Kabilom, ki so dne 24. m. m. provzročili napad pri Tavrirtu, je v sredo pričela s svojimi operacijami. Sežgala je več vasi in pobila mnogo Mavrov.

Na Portugalakem so izvolili predsednika nove republike Ariago, ki je že precej v letih. Imel je tekmeča Mahado, proti kateremu je pa zmagal. Do zadnjega trenutka je bila odločitev med obema kandidatom popolnoma neodločena. Protirepublikansko gibanje pa navzlic temu še ni potihnilo. Povsod se vzdigujejo posamezni nezadovoljni pristajbi bivšega kralja ter hujskajo ljudstvo zoper sedanjo vlado.

Maroko. Pogajanja gledé Maroka v Berlinu so se najbrž že začela. Kak bo izid, se ne da nič reči. Vidimo pa, da so pripravljene na boj Nemčija in Francija pa tudi Angleška! Belgija je začela gledé na ta spor mobilizirati.

Novičar.

Imenovan je višji davčni upravitelj g. Anton Orehek v Kranju povodom njegove upokojitve cesarskim svetnikom. Čestitamo!

Ozubo vesti. Deželni šolski svet je dovolil, da podučujejo brezplačno absolvirane učiteljske kandidatkinje od 15. septembra naprej, in sicer gospodične: Marija Černe na štiri razredni deški ljudski šoli v Kranju, Olga Kalinger na ljudski šoli v Trziču in Olga Šavnik na petrazredni dekliški ljudski šoli v Kranju.

Občinski odbor mesta Kranja je imel dne 1. septembra svojo sejo Navzoči: župan Polak in 22 odbornikov, virilistov ter namestnikov. Ove-rovateljema zapisnika se imenujeta Janko Sajovic in Franc Šavnik. Zapisnik zadnje seje z dne 28. julija se odobri. Župan poroča, da je odgovorilo ravnateljstvo državnih železnic na prošnjo občinskega odbora radi prestavitve ponočnega vlaka negativno, dalje, da se je porala vodovodna naklada za leto 1910 glasom zakona z dne 23./3. K 9166-65. — V imenu finančnega odseka predlaga občinski svetovalec dr. Štepihar, da se poviša plača mestnim uslužbenecem, in sicer nadstražniku Ivanu Gogala, stražnikoma Ivanu Šmajdu in Francu Žagarju ter Francu Bernardu po 10 K mesečno, Francu Prestorju in Al. Brezarju pa po 5 K mesečno. Soglasno sprejeto. — Gasilnemu in reševalnemu društvu v Kranju se za nabavo rešilnega voza, ki stane 385/32 K, dovoli 100 K podpore. — V imenu odseka za električno razsvetljavo poroča občinski odbornik Křivanec o dopisu ravnateljstva državnih železnic v Trstu glede reverza za napeljavo električne razsvetljave na pešpot proti kolodvoru. Se vzame na znanje. K ogledu pri mestnem vodnem kolesu, katerega razpisuje okrajno glavarstvo, se pošljejo župan Polak, inženir Křivanec in dr. Treo. — Policijski odsek predlaga po svojem načelniku, občinskem odborniku Pirnatu, da se rekvirira prošnja Janka Rozmana, ki leži pri okrajnem glavarstvu, radi podelitve koncesije za izvrševanje informacijskih poslov, ki se tičejo kredita trgovcev in obrtnikov. Vname se precejšnja debata, v katero posežejo: župan obč. odbornik dr. Treo in virilista kaplan Sitar in dekan Koblar. Končno se sprejme predlog policijskega odseka. — Vodovodni odsek predlaga na dopis deželnega odbora radi določitve

cene za uporabo vode pri industrijskih podjetjih, da se naj napravi vodomer in se naj računa na kubični meter odštevši, kar pade na stanovanje. Sprejeto. Tovarnar Karel Pollak vlaga prošnjo, naj se mu vodarina v znesku K 49/50 izpregleda radi težkoč, ker ne more napeljati vodovoda, ravnotako tudi dekan Koblar radi hiše, kjer stanuje grobokop, ker je od cevi oddaljena nad 120 metrov, zakon pa predpisuje le 50 metrov, odpise znesek K 7/8). Se obema ugoti. — Koncem seje stavi občinski odbornik Křivanec nujni predlog radi tlakovanja občinskih potov, ker se v najkrajšem času prične s tlakovanjem novega mostu, katero delo je že oddano podjetniku Vodniku Pooblasti naj se stavbeni odsek, da stopi takoj v dogovor s tem podjetnikom. Nujnost je sprejeta, ravnotako predlog. Občinski odbornik Pirnat želi, naj bi se pri tej priliki razširili, oziroma napravili nekateri prehodi, ki so bili že odobreni, zlasti pri gimnaziji. Se vzame na znanje. Nato zaključil župan sejo.

Obesil se je. Dne 21. avgusta se je žena mesarja Florjana Šilar v Stražišču pri Kranju zaradi malenkosti sprla s svojo taščo, ter jo tudi nekaj osuvala. Ko je zvečer Florjan Šilar domov prišel, tožila mu je mati, da je njegova žena proti njej surovo postopala. Razjarjen vsled tega je dal Florjan Šilar ženi par zaušnic, nakar ga je tudi njegova žena z neko trdo rečjo nazaj udarila. Ko so zvedeli, za ta spor starši Šilarjeve žene prišli so na njegov dom ter zeta pošteno ozmerjali. Tem psovkam se je odtegnil Šilar s tem, da se je vrnil v svojo hišo. Drugo jutro je še krmil svojega konja, ob pol 7. zjutraj pa ga je našel 6letni sin Tinče v hlevu obešenega. Vsi poizkusi ga zopet oživiti so ostali brezuspešni. Truplo so prepeljali v šmartinsko mrtvašnico.

Vodovod za mesto Kranj in okolico se je koncem minulega meseca uradno pregledal in se je zbog nenavadne suše konstatiralo stanje studentev. Tozadevno strokovnjaško poročilo pri-občimo v eni prihodnjih številkih.

Sreča v nezgodi. Na cesti med Dovjem in Kranjsko goro ob drugem železniškem prelazu bi se bila v nedeljo kmalu zgodila velika avtomobilska nezgoda. Gassnerjev avtomobil iz Trziča, v katerem je sedelo poleg sofiterja in lastnika še troje žensk, je vozil v hitrem diru proti prelazu. Dočim je bila pregraja tostran proge odprta, je bila druga spuščena in je zapirala cesto. Avtomobil se je zaletel vanjo s silo, da je odskočila kvišku nad glavami oseb v avtomobilu, ne da bi koga zadela. — Čuvaj v čuvajnici št. 20 je izpolnil svojo dolžnost. Odprl je po odhodu vlaka cestno pregrajo; da je ostala pregraja onikraj proge vsled hibe v mehanizmu zaprta, ni mogel od več sto metrov oddaljene čuvajnice opaziti. Njega ne zadene nobena odgovornost. Pač pa je odgovorna železniška uprava, ki je iz lahkomišelnih varčnosti pred časom opustila ondotno čuvajnico in naložila zapiranje pregraje sosednji čuvajnici, ki je več sto metrov oddaljena od prelaza.

Nevarna smrti je umrla obče priljubljena gospa Marija Logonder iz Binklja pri Škofji Loki. V kleti se je vnel poln sod špirta, revica je hitela gasiti, a ogenj se je prijel njene obleke, ki je vsa zgorela na njej. Zadobila je strašne opekline po vsem telesu ter čez šest ur po grozljivih mukah izdihnila svojo dušo. Naj v miru počiva!

Za veliko skupščino je pisarna družbe sv. Cirila in Metoda razposlala zglasnice in glasovnice vsem opravičencem. Ako bi kdo ne prejel zglasnice ali ne zadostnega števila zglasnic in glasovnic, naj to naznači do četrtega družbeni pisarni, ali pa naj se oglasi pred zborovanjem skupščinarjev v Trziču pri družbenem uradništvu.

Stopil je h klavirju in pritisnil taste. Hotel je zaigrati par akordov, da si ublaži srce; kriččča disonanca mu je zazvenela v odgovor... Jezno je zaloputnil pokrov, da so naenkrat zabrnele vse strune...

Šel je k oknu in pritisnil razgreto čelo ob rosnosteklo. Zaprl je oči... Zdelo se mu je, da prihajajo tam od vrat sem črne postavbe... Vedno bližje... Tudi njegov oče je bil med njimi, v prvih vrstah se rine... Nikdar ga ni videl takega, tako čuden se mu je zdel... In videl ga je pred sabo natanko, tako da bi ga lahko prijel z roko. In pošasti so stegovale svoje dolge, umazane roke po njegovem čistem, lepem, umetniškem srcu... Braniti se je hotel. Skočil je od okna in otepal z rokama po zraku... Nič ne pomaga... Sedaj... sedaj ga imajo... Hu, kako peklensko veselje jim sije z oči, kako se vrte, kako se trgajo, da bi še zadnjo kapljo krvi iztisnili in izželi iz srca... In grozno, sedaj ga ima njegov oče... Divja strast mu žari iz oči, na tla ga vrže in potepta z nogami... Zadnjo kapljo krvi je iztisnil...

Kri, kri... Strašna, grozna beseda... Rdeča, temna kri...

Ha, saj jo ima tudi on, dosti, dosti tepe, rdeče krvi...

Nova misel mu švigne v glavo, najprvo temna, potem jasnejša, grozna, strašna...

Čudno se leskečejo njegove oči, sarkastičen, blazen usmev mu lega okrog ust... .

Skoči k omari; le en sunek z nogo, omara je odprta. Tam zadaj v kotu se nekaj zasveti... Že ima...

Brezumen zgrabi tisto stvar, vtakne jo v žep in zbeži skozi vrata po stopnicah na prosto, v temno noč. Le malo luči je razsvetljevalo ulice, koder je bežal, saj je stanoval na periferiji mesta.

Takoj za mestom je gozd, teman, črn gozd...

Ves premočen je že bil, a mladenič tega ni čutil. Natanko je čul za sabo hitre korake ga zasledujočih pošasti... Ni se upal ozreti, le bežal je, bežal, kakor bi ga kdo podil z bičem...

Spomnil se je kričččega klavirja in javkanja skrbnih mater, ki so tožile, da se otrok ničesar ne nauči.

Saj bo tega konec, kmalu, kmalu... Neko čudno zadovoljstvo ga je napolnilo, nek blažen mir...

Ozrl se je, nihče ga ni zasledoval. Od-dahnil se je...

Sedaj je bil v gozdu; teman, črn je ležal pred njim... Skrivnostno so šepetale veje; curkoma je lil dež...

Vse črno... Zdelo se mu je, da so njegove misli ravno tako črne in njegovo srce tudi... An, srce ne... Saj ga več nima, saj so mu ga vzele pošasti, saj mu ga je pohodil oče, takrat doma; gotovo še leži na tleh; blazno se je nasmejal...

Sedaj je našel pravi kraj, ravno tak, kot si ga je želel. Kroginkrog so stale visoke temne smreke, v sredi pa je bila mala, z mahom poraščena ravnica...

Zamolkel strel...

Enakomerno je naletaval dež. Vse sledove krvi je izpral.

Prihodnji večer se je izprehajal mlad parček po gozdu. Tja v tisto ravnico med smrekami je držala njiju pot...

„Ah!“ je prestrašena odskočila deva, toliko da ni padla čez korenine; hitro je stopil spremeljvalec za njo.

Mrtvec je ležal pred njima, s samokresom v roki. Bled, z blaženim nasmevom okrog ust in nenaravno velikimi, odprtimi očmi...

Le krvi ni bilo nič videti...

Pošasti, pošasti...

Na kranjski gimnaziji se bodo vršile izkušnje za prvi razred dne 16. septembra, vpisavalo pa se bodo dne 15. septembra od 9. do 12 ure dopoldne.

Vabilo na veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ki bo v nedeljo, dne 10. kimavca t. l. v Trzinu. Vspored: Ob 8:36 uri zjutraj sprejem in pozdrav skupščinarjev na tržiškem kolodvoru, nato odhod na tržiško pokopališče in poslava spomina družbinega dobrotnika ing. Pollaka. Ob 11. uri zborovanje v salonu Frančiške Perne v Trzinu št. 98. Ob pol 4. uri popoldne v sokolski telovadnici veselica. Pri veselici sodeluje pevski zbor „Narodne čitalnice“ v Kranju in orkester „Sloga“. Razen tega šaliiva pošta, prosta zabava itd. Vstopnina 20 vin. Preplačila se hvaležno sprejmejo, ker je namenjen čisti dobiček v narodne namene.

Iz Begunj pri Lousah. Gozd na Kisovcu je že 14 dni v ognju, ki se hitro širi na vse strani. Zažgali so baje pastirji, ki so kurili kres ter niso potem ognja zadostno pogasili.

Slov. pevsko društvo «Podbroška Lira» je priredilo 3. kimavca t. l. v prostorih g. Pavlina v Podbrezjah veselico. Akoravno so gotovi zaslepljenci strastno agitirali proti prireditvi, je ta lepo uspela. Udeležba je bila prav povoljna, a tudi gmotni uspeh za tukajšnje razmere zadovoljiv. V prav obilnem številu so nas posetili Trzinčanje in Ljublančanje. Naši letoviščarji so pa prišli do zadnjega. Čast jim! Pa tudi iz drugih sosednjih krajev je bilo precej ljudi. Celo iz ljubljane, Jesenic, Bleda. Postojne smo opazili precej posetnikov. Ker je bila polovica čistega dohodka namenjena Ciril-Metodovi družbi, smo prejeli tudi več preplačil. Večje zneske so darovali: g. Pretnar Jožef c in kr. mornarični komisar iz Pulja 5 K, gospa Pavlin Helena in gdč. Regorscheg Amalija iz Ljubljane 5 K, neimenovan 5 K in dva neimenovana po 10 K. Srčna jim hvala! Zahvalujemo se pa tudi g. A. Pavlinu, veletržcu v Podbrezjah, ker nam je brezplačno odstopil pod za uprizoritev igre ter nam tudi sicer šel na roko, g. I. Marinčiču, stavbnemu podjetniku na Viču za prepustitev desk, gg. Fr. Pretnarju in P. Debelaku ter g. Zirkelbachu, knjigovodji ljubljanske plinarne za njegovo pomoč pri uprizoritvi igre. Za isto uslugo izrekamo zahvalo tudi g. M. Matjažiču, abs. juristu v Podbrezjah. V celem je bilo 204 K 66 h, dohodkov in 99 K 10 h stroškov. Čistega je tedaj ostalo 104 K 56 h.

Železniška hiša na Jesenicah. Železniška uprava gradi na Jesenicah personalno hišo, ki bo največja stavba na Jesenicah. Prostora bo za 35 družin.

Kaj pa vi kuhate, kaj dajete na mizo? — tako se izprašujejo gospodinje vseprek pri današnji velikanski draginji. Na trgu se dobi malo ali nič in, kar je, je neznanško drago. Kar danan dan se draži vse. Če pojde tako naprej, nastane neznosna draginja, da srednji in revnejši sloji ne bodo imeli kaj jesti. V naših krajih menda ni nikjer tako velike draginje kot je v Kranju. — Drugod po svetu jedó ceneje naše pridelke kot pa je zlasti v gorenjski metropoli Kranju. Tu bi se moralo tudi kaj storiti, da se zatre draginja.

Poseben želodec. V Brnu so pripeljali neko žensko v bolnišnico, ki je tožila, da jo boli želodec in jo stiskajo krči. Zdravniki so mislili hitro za kolero ter jo pregledali. Potem so se odločili za operacijo. Opetirali so jo ali v želodcu ni bilo vibronov kolere pač 59 češpljinih pešk. Lakomna babnica je jedla češplje s peškami.

17 50—81

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko ožo in bel teint, se umiva le z **Steckenpferd lilijino mlečno milo** (znamka Steckenpferd) tvrdke Bergmann & Co, Tešin ob Lab. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom i. t. d.

Gospodarski del.

Izboljšanje travnikov. Ker je bilo vsled nedredno dohajajočih prošenj za nasvete v svrhu melioracij travnikov redno poslovanje otežkočeno, sklenil je deželni odbor, da je prošnje za nasvete o izboljšanju travnikov vlagati pri deželnem odboru v Ljubljani le od 1. novembra do 31. januarja vsakega leta. Nasvete dobijo prosilci brezplačno po vrsti, kakor bo deželni strokovni organ imel zato časa na razpolago.

Zakupni razglas C. kr. intendantca domobranskega poveljništva v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani zakupni razglas glede približne potrebščine kruha in ovsa za c. kr. domobramstvo za leto 1912. Zakupni razglas, splošna določila in ponudbeni vzorci so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. Zakupne obravnave se bodo vršile na različnih postajah ob določenih dneh in se bo vršila prva dne 2. oktobra in zadnja dne 18. novembra t. l.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu avgustu 1911 je 280 strank vložilo 99.537 K 21 vin. 288 strank je dvignilo 86.723 kron 86 vin. 9 strankam se je izplačalo posojil 56 100 K. Stanje hranilnih vlog brez kapitalizovanih vloženih obresti 4 874 015 K 96 vin. Stanje hipot. posojil 3 208 009 K 35 vin. Denarni promet 343.815 K 47 v.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu avgustu 1911 je 201 strank vložilo 98.034 K 79 vin. 204 strank dvignilo 60 464 K 52 vin. 15 strankam se je izplačalo posojil 84.180 K — vin. Denarni promet 601.639 K 59 vin.

Tedenski sejem v Kranju dne 28. avgusta 1911. — Cena od kilograma žive teže: 1 K do 0 K 00 v. za pitane vole domače, 88 do 90 vinarjev za domače srednje pitane vole, 80—84 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 28 vin. za teleta in 1 K do 1 K 38 vin. za prašiče za rejo, 1 K do 1 K 10 vin. za pitane prašiče. — Pšemca K 12—, prosa K 8—, rž K 8 50, oves K 10—, ajda K 9 50, repno seme K —, detelno seme — K do — K, fižol ribničan K —, mandalor K — koks K —, krompir K 5— za 50 kg. — Prignalo se je 176 glav domače goved, — glav bosanske goved, — glav hrvaške goved, 17 domačih telet, 69 domačih prašičev, 13 ovac, 1 koza. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 95 glav domače goved, — glav bosanske goved, 4 domači prašiči.

Svarilo.

S tem izjavljam, da nisem plačnik za svojega brata Silvestra Köstla v Kranju.

Ivan Köstl.

Lepe zračne meblirane sobe se takoj oddado.

Več se zve v upravništvu „Gorenjca“. 3—1

Dobro računale!

in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega: Francka: s kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega: Francka:“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Naznanilo preselitve.

Dr. Edvard Globočnik in zobotehnik Franc Holz hacker sta se preselila s svojim zobozdravniškim in zobotehničkim ateljejem v Hlebševo hišo na Glavnem trgu nasproti rotovža v Kranju.

Štev. 482.

RAZGLAS.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo oršili vzprejemni izpiti za prvi razred

dne 16. septembra 1911 od pol 9. ure naprej.

Učenci, ki žele biti vzprejeti v I. razred, naj se oglasijo v spremstvu svojih staršev ali njihov odgovornih namestnikov dne 15. septembra od 9. do 12. ure dopoldne pri gimnazijskem ravnateljstvu. S seboj naj prinesejo krstni ali rojstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglasijo tudi pismeno, ako pošljejo gori imenovani listini pravočasno po pošti.

V II.—VIII. razred se bodo učenci sprejemali dne 16. septembra od 8. do 12. ure.

Šolsko leto 1911/12 se začne dne 18. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije

v Kranju, dne 5. septembra 1911.

Odda se takoj lepa meblovana mesečna soba s posebnim vhomom brez hrane.

Kje, pove upravništvo „Gorenjca“.

Priporočilo in naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu Kranju in okolici uljudno naznanjam, da zopet otvorim

kleparsko obrt

v Kranju št. 103, tik ljudske Sole. Sprejemal in izvrševal bom vsa v kleparsko stroko spadajoča dela. Potrudit se bom vsestransko, da po svojih najboljših močeh zadovoljim svoje p. n. odjemalce.

Postrežba točna. Cene zmerne. Za omlen obisk se najuljudneje priporoča 3—3

VALENTIN PAJER, kleparski mojster.

MASTIN

dosedaj edino krmilno, maščobno, varnostno sredstvo, ki se izdeluje po predp. su. doktorja pl. Trnkóczyja, se da vsak meseč 1—2 krat polno pest med krmo.

Kdor hoče imeti zdravo in krepko živino, naj zahteva pri svojem trgovcu prav odločno:

„MASTIN“.

KEIL-OV LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa

Keil-ova bela zrelaka (glazura) za enivalne mize 90 v. Keil-ova pasta za čevlje po 30 v. Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 v. Keil-ovo lešilo za posej 90 v. ima vedno v zalogi tvrdka Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.

Ljubljana: Leskovic & Meden. Novo mesto: I. Picelj.

Črnaomelj: Anton Zure. Idrija: Valentin Lapajne. Kamnik: Ed. Hajek. Kočevje: Franc Loy.

Fran Dolenz v Kranju.

Poslojna: Anton Ditrich. Radovljica: O. Homann. Škofja Loka: M. Žigon. Zagorje: Rih. E. Mihelečič.

Dr. Edvard Globočnik

okrožni zdravnik v Kranju

ordinira podnevi

: v Hlebševi hiši :

druge ure je dobiti

v stanovanju, v hiši

: kjer je lekarna. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delnišk : glavnica K 5.000.000 K.

Stritarjeva ulica šte. 2

Rezervni fond K 610 000.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici

49 52-36

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevem kursu.

Čitajte in priporočajte!

„Več luči!“

Poljudna zbirka potrebnih, poučnih, zabavnih in aktualnih spisov za slovensko ljudstvo. Izhaja periodično, najmanj štirikrat na leto.

1. snopič: Cerkevne pristojbine ali štolnina z dodatkom Kako se določa kongrua?
2. snopič: Kako sina oprostim vojašine in druge važne določbe glede vojaške dolžnosti. HALLEYJEV KOMET (REPATICA).
3. snopič: Bira, kongrua in cerkevna konkurenca.
4. snopič: Štiri črtice, namreč Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kezamernika. — Kako dolg rep je imel pes svetopisemskega Tobije. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „nebeško kraljestvo“.
5. snopič: KAKO JE LEP VOJAŠKI STAN . . .
6. snopič: Strašna grozodejstva v samostanu čenstohovskem. Po konfiskaciji II. izdaja.
7. snopič: Joj, joj, ta neznosna draginja!
8. snopič:

Cena 30, ozir. 20 vin.

Dobiva se v raznih knjigarnah.

Ant. Adamič KRANJ

Glavna zaloga: nasproti lekarne.
Podružnica: zraven župne cerkve
priporoča

svojo bogato založeno zalogo
galanterijskega, norimberškega drobnega,
:: modnega blaga, pletenin in šolskih ::
potrebščin. 159 13-7

Na debelo in drobno.

Največja zaloga otroških vozičkov in potovalnih
kovčegov po tovarniški ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Postrežba točna! Cene nizke!

Peter Kobau sedlar in tapelnik v Kranju nasproti hotela „Nova pošta“

se priporoča slavemu občinstvu za vsa v njegovo
stroko spadajoča dela, kakor tudi 20 48-29

vozove i. t. d.

Delo se izvršuje točno, trpežno, po solidnih cenah.

Velika izbira bele in črne žime
po jako znani ceni, kakor tudi

morska trava.

Imam vedno veliko popolnoma izvršene
posteljne oprave
v zalogi od 30 K naprej.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana uljudno naznanjava, da bo-
deva otvorila s 1. avgustom 1911

mehanično in konstrukcijsko delavnico
iz že nad 20 let obstoječe ključavničarske
obrtni v hiši št. 67 nasproti c. kr. cemen-
tarije (Cof), Rožna ulica v Kranju.

Prizadevala si bodeva, da slav. občinstvu postre-
ževa z vsemi v to stroko spadajočimi deli, kakor :
Instalacije in popravila električne razsvetljave do
50 Kilowattov, nadalje popravila elektro- in bencin-
motorjev, strelododov, naprave vodnjakov. Nadalje
se priporoča za popravila poljedelskih strojev,
koles in šivalnih strojev, kakor tudi izvrševanje šte-
dilih ognjišč in raznih železnih ograj. Z zagoto-
vilom, da bodeva z vsem točno postregla, se pri-
poroča

Franc Tavčar & Josip Štirn.

KRANJ, dne 4. julija 1911.

142 10-10

Največja snažnost!

281-48

Točna postrežba!

Udobno, higijenski urejena

brivnica ::

V. Rozman :: KRANJ

Nahaja se nasproti

:: župne cerkve

v hiši št. 106

Prodaja najboljših sredstev za negovanje las, raznovrstnih
lasnih izdelkov, podložkov ter krepa

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

INGENIEUR H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.

276 52-39

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega
davka. Hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov
denar, ne da bi se pre-
trgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez
amortizacije po 5 1/2 % ali
z 1 % amortizacijo, na me-
nice pa po 6 % :: Eskomp-
tirajo se tudi trgovske
menice.

160 52-6

Denarni promet

v letu 1910:

K 8.217.614

Rezervna zaklada

iznaša:

K 111.486.14

Posojilnica sprejme tudi
vsak drug načrt amorti-
zacijskega dolga.

Uraduje se v centrali in
v podružnici

vsak dan
od 8.—12. ure dopoldne
in od

2.—6. ure pop. izvzemši
nedelje in praznike.

Poštno-hranilnični račun
centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah
št. 75.999.